

RAHUTEGIJA

NR 6
MÄRTS 2008

“Õndsad on rahutegijad, sest neid hüütakse Jumala lasteks.” (Mt 5:9)

EESTI VABARIIK 90

EELK Nõo koguduse juhatuse esimehe, Rootsi Kuningriigi aukonsuli Tartus Madis Kanarbiku kõne Eesti Vabariigi 90. aastapäevale pühendatud jumalateenistusel Nõo Püha Laurentsiuse kirikus pühapäeval, 24. veebruaril 2008 kell 11.00.

Armsad koguduseõed ja -vennad, lugupeetud külalised, daamid ja härrad!

Eesti maale ja rahvale on saanud osaks suur Jumala õnnistus, oleme vaba rahvas vabal maal. Tähistame täna koos oma sõpradega kodus ja välismaal Eesti riigi 90. sünnipäeva. Meie rahval on tarkust, tublidust, vaprust ja visadust ning töötahet, mis on meie riigile aluse pannud, on seda läbi aastakümnete hoolsasti talle hoidnud ja arendanud. Jumala õnnistus ja rahva tublidus on see, millel meie riik püsib.

Meie koguduses on palju erinevas vanuses inimesi. On neid, kelle lapsepõlv ja noorusaastad jäid II maailmasõja eelsesse aega. Palju on inimesi, kes on sündinud ja kasvanud nõukogude ajal. Ja on noori ja lapsi, kes on sündinud ja elanud oma elu taas iseseisvaks saanud Eestis. Meid kõiki seob ühine armastus oma kodumaa vastu. Me valutame oma riigi pärast südant, vahel pahandame mõne ebaõnnestumise või viperuse pärast, rõõmustame edusammude üle. Tahame kuuluda kõige tublimate hulka maailmas ja õigupoolest olemegi väga tublid. Meie naabridki on seda märganud ja tunnustanud: igaüks omal moel. Mõned kiidavad, teised sakutavad – see kõik on omamoodi tunnustuseks. Kooliski juhtub, et vahel sikutatakse just seda juustest, kes kangesti meeldib. Eestil on olnud õnne omada häid naabreid. Meie Põhjala naabrid on meid aidanud nii Vabadussõja päevil kui ka 1990. aastatel, mil vajasime toetust ja nõu iseseisva riigi taastamisel. Nüüd on Eesti nii kiiresti arenenud ja tugevaks saanud, et võime juba ise teisi aidata – nii nõu kui jõuga.

Tahaksin sünnipäeva puhul mõtiskleda, mis meist saab. Me oleme Euroopa Liidus, oleme NATO-s, meid kutsutakse Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni OECD liikmeks – see on organisatsioon, kuhu kuulub 30 maailma tööstuslikult enim arenenud riiki. Eesti lööb seega aktiivselt kaasa maailma arengus. Võiksime selle tohutult kiire tempo juures veidi aega maha võtta ja vaadata korra veel lähemasse ümbrusse. Mõelda sellele, et

oleme Põhjamaa lapsed, nagu ütleb laulusalm. Meid seob Soomega ühine hümn, Rootsi-ga Tartu ülikool ja eestirootslaste rahvakillu ajalugu. Taaniga Dannebroggi lipp. Norraga seob meid ehk enim huvi suusaspari tele-ülekannete vastu, samuti norra lõhe. Aga õigupoolest seegi, et esimene ristiusu misjonär,

MADIS KANARBIK

kes Eestisse saabus, tuli siia just nimelt Norrast. 1172. aasta paiku andis paavst Aleksander III välja bulla, milles Trondheimi peapiiskopile ja Stavangeri piiskopile Amundile soovitatakse, et eestlaste peapiiskop Fulco, kes kavatseb eestlaste ristiusku pööramise raskused enda kanda võtta, võiks endale abiks võtta munk Nicolause. Nicolause kohta kirjutatakse, et ta on sünni poolest eestlane ning üks vaga ja suursugune mees. Nicolaus on esimene nimeliselt teada olev eestlasest ristiusu vaimulik. Fulco ja Nicolause missioon (arvatavasti 1172–1177) eestlaste hulgas küll märgatavaid tulemusi ei andnud, kuid ristiusu rahumeelne levik Eestis on seotud just Norra ja Põhjamaaadega.

Miks peaks Eesti end tänapäeval siduma Põhjalaga? Sest imelisel kombel on just Põhjala riikidel õnnestunud II maailmasõja järel neile omasel rahumeelsel ja kindlal moel ka kõige rahutumatel aegadel jääda kindlaks sellistele üldinimlikele väärtustele, mis näivad olevat omased

ka Eestile. See on kadestamisväärsest ilus maailm, mille Põhjala riigid on loonud. Kui katsume seda maailma silme ette manada, siis heiastrub Astrid Lindgreni loodud Bullerby küla ja sealne sõbralik rahvas. Sõnal "põhjamaine", "Põhjala", on õnnestunud saavutada üdini positiivne maine — ja mitte ainult kirjanduses, kunstis ja muusikas: seda positiivset kuvandit kasutatakse suure eduga ka ettevõtluses kui efektiivsuse ja usaldusvääruse garantiid. Maailmas ja meil Eestiski on arvutul hulgal edukalt tegutsevad ettevõtteid, mille nimes sisaldub sõna "Nord". Meie muutlikus maailmas on see vägagi märkimisväärne tulemus ja on täiesti loomulik, et taolise fenomeni ümber on põhjust koonduda. Nii võiks Eesti julgemini seada sihiks olla üheks osaks Põhjala sõbralikust perest. Sest enesemääratlemine, ka oma piirkondliku kuuluvuse määratlemine maailmakaardil on rahva jaoks oluline. Me ei saa küll valida naabreid, kuid saame valida selliseid väärtusi ja hoiakuid, millega end samastada ja siduda. On tore, et Eestil ja Soomel on samasugune hümn, mille sünn ulatub rahvusliku ärkamisaja perioodi 19. sajandil. See on sügava sõpruse märk, on märk sellest, et meiega oleme osa Põhjalast, et tahame Põhjala rahvastega jagada neidsamu ühiseid väärtusi. Ja mis puutub meie ühisesse hümn, siis seda ei tohiks sugugi peljata kui midagi kummalist — pigem võiks see nii mõneski muus riigis, ka mõnes naaberriigis äratada edasiviivat kadedust, et kaks rahvast võivad omavahel sedavõrd hästi läbi saada.

Lõpetuseks pöördun tagasi kodukamarale. Meil siin Nõos on olnud palju õnne. Meil on nimekaid rahvajuhte, kellel on suur roll

Eesti riigi sünni ja hoidmise juures. Meil on Martin Lipp, Nõo koguduse õpetaja 1884–1923, kelle sulest on sündinud Eesti Lipulaulu sõnad. On Harald Tammur, Nõo koguduse õpetaja 1954–1996. Eesti Üliõpilaste Seltsi liikmena oli Harald Tammur üks neist, kes 1943. aasta suvel peitsid esimese Eesti rahvuslipu võõra võimu eest ja ta tõi selle taasiseisvunud riigis uuesti päevavalgele.

Just selsamal kindlal kombel on olnud hoitud meie Nõo kirik. Me näeme, et lisaks pinkidele pörandal on meil siin istekohad ka rõdudel. Rõdud tehti sellepärast, et rahvas kirikusse ära mahuks. Võime olla kindlad, et see ei ole tehtud asjata. Kindlasti näeme, kuidas meie kiriku pingid nii pörandal kui ka rõdudel jumalateenistustel üha enam inimestest täituvad. Me näeme seda juba nüüdki igal aastal jõulupühade ajal, kui kirik on usklikest tulvil. Need on kõik usklikud inimesed: keegi ei tule ju kirikusse niisama, tühja südamega, me mõtleme siis kõik Jumalale. Kõik need inimesed usuvad Jumalat. Ja nad võivad seda endale julgesti tunnistada — olgu kasvõi kord aastas. Rõõmustagem selle üle üheskoos. Ja tunnistagem seda oma usku iga päev, igal hetkel, mil võime siin oma vabal maal elada ja Jumala õnnistusest rõõmu tunda. Meie kogudus hoiab ukseid avatuna, meie koguduse õpetaja Mart Jaanson ja koguduse liikmed teevad palju tööd, et aidata inimestel oma kirikusse jõuda. See on üks osa Eesti Vabariigi ülesehitamise tööst ja see on töö, millega saame Jumalale tema õnnistusriikka kingituse eest tänu tuua. Soovin kõigile head Eesti Vabariigi aastapäeva, head iseseisvuspäeva!

KROONIKA

◆ Kolmekuningapäeva jumalateenistusel 06. jaanuaril laulis kirikus külalisena kogudusele juba tuttav ansambel Omnibus, keda juhatab meie koguduse liige Kärri Toomeos-Orglaan. Igati meeldiv ansambli laul!

◆ Pärast 13. jaanuari jumalateenistust tegi koguduse nõukogu kokkuvõtteid möödunud aastast ja planeeris juba alanud aastat. Leiti, et lõppenud aasta koguduses võib kordaläinuks lugeda, kuid 2008. aasta üpris optimistliku eelarve täitmiseks tuleb vaeva näha.

◆ 16. veebruari pärastlõunal sai praostkonna rahvas EELK Puhja koguduse külalislahkes pastoraadis kohtuda pikka aega lisraelis töötanud soome misjonäri Pirkko Tuhkaneniga.

◆ 17. veebruari jumalateenistusel õnnistati koguduse uueks täisliikmeks Martin Poobus.

◆ 22. veebruari õhtul toimus Nõo kultuurimajas Eesti Vabariigi 90. aastapäevale pühendatud tordipidu, millest on saanud juba traditsioon. Osa otsustas võtta ka meie koguduse pühapäevakool. Ja ennäe imet: tortide konkurss, millel osales 9 torti, võidetigi ära! Vahvist Nõo kirikut kandva maitsva tordi meisterdasid pühapäevakooli õpetaja Martin Uudevald ja Liisa Murdvee. Väga tubli tegu!

◆ Eesti Vabariigi 90. aastapäeva jumalateenistus 24. veebruaril 2008 sattus jumaliku juhtimisena olema pühapäevane peajumalateenistus. Juba kolmandat korda oli külas musitseerimas vaskpillikvintett Eller Brass Tartust. Seekord aga esineti koos Nõo kiriku meesansambliga. Kõne pidas meie koguduse juhatuses esimees ja Rootsi Kuningriigi aukonsul Tartus Madis Kanarbik. Rahvast oli kirikus rohkem kui varasemal iseseisvuspäevil ja meeoleolu oli ülev.

PIIBLISALME ÜLESTÖUSMISPÜHADEKS

	<p>Jh 1:14a Alguses oli Sõna ja Sõna oli Jumala juures ja Sõna oli Jumal. Ja Sõna sai lihaks ja elas meie keskel.</p>	
	<p>Lk 2:7 Maarja tõi ilmale oma esimese poja ning mähkis ta mähkmetesse ja asetas sõime, sest nende jaoks polnud majas kohta.</p>	
<p>Fl 2:8 Ta andas isennast, saades kuulekaks surmani, pealegi ristisurma.</p>	<p>1Pt 2:24 Ta kandis ise meie patud oma ihus üles ristipuule, et meie, olles surnud pattudele, elaksime õigusele; tema varmetele varal te olete saanud terveks.</p>	<p>Mk 16:6 Aga nooruk ütles neile: "Ärge kartke! Te otsite ristilöödud Jeesust, Naatsaretlast. Ta on üles äratatud, teda ei ole siin. Näe, siin on paik, kuhu ta pandi!"</p>
	<p>Mt 28:18-20 Ja Jeesus astus nende juurde ja kõneles neile: "Minule on antud kõik meelevald taevast ja maa peal. Minge siis, tehke jüngeriteks kõik rahvad, ristides neid Isa ja Poja ja Põhja Vaimu nimesse ja õpetades neid pidama kõike, mida mina olen teil käskinud! Ja vaata, mina olen iga päev teie juures ajastu lõpuni."</p>	
	<p>Jh 14:3 Ja kui ma olen läinud ja teile aseme valmistanud, tulen ma jälle tagasi ja võtan teid kaasa enese juurde, et teiegi oleksite seal, kus olen mina.</p>	

JUMALATEENISTUSED JA MUUD KOGUDUSE ÜRITUSED

Ehkki alljärgnevas kavas on jumalateenistused paigas, võib ürituste osas tulla muutusi ja lisandusi. Jälgigem siis teateid nii Nõo Valla Lehes kui kirikus. Aga lõpuks ütleb ju apostel: "Kui Issand tahab ja me veel elame, siis teeme seda või teist." (Jk 4:15)

MÄRTS 2008

P, 02. kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud.
P, 09. kl 11.00	Jumalateenistus.
P, 16. kl 11.00	Palmipuudepäha jumalateenistus. Armulaud.
N, 20. kl 18.00	Suure Neljapäeva jumalateenistus. Armulaud.
R, 21. kl 11.00	Suur Reede liturgiline jumalateenistus. Laulab koguduse segakoor.
P, 23. kl 11.00	I ülestõusmispäha jumalateenistus. Armulaud. Laulab koguduse segakoor.
E, 24. kl 18.00	II ülestõusmispäha jumalateenistus.
P, 30. kl 11.00	Jumalateenistus. Martin Lipu päeva tähistamine. Esinevad koorid ja ansamblid.

APRILL 2008

P, 06. kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud.
P, 13. kl 11.00	Jumalateenistus
P, 20. kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud.
P, 27. kl 11.00	Jumalateenistus.

MAI 2008

N, 01. kl 18.00	Taevaminemispäha jumalateenistus.
P, 04. kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud.
P, 11. kl 11.00	I nelipäha jumalateenistus. Emadepäev. Armulaud.
E, 12. kl 18.00	II nelipäha jumalateenistus.
P, 18. kl 11.00	Kolmainupäha jumalateenistus. Armulaud.
P, 25. kl 11.00	Jumalateenistus.

RAAMATUTUND igal teisipäeval kell 18.00 kiriku käärkambris.

PIIBLITUND NÕGIARU RAAMATUKOGUS iga kuu viimasel teisipäeval kell 15.30.

LEERITUND igal kolmapäeval kell 18.00 kiriku käärkambris (algab 26.03.08).

SEGAKOORI PROOV igal neljapäeval kell 18.00 Nõo Päevakeskuses (algab 06.03.08).

PÜHAPÄEVAKOOL igal reedel kell 16.30 Luke Külakeskuses.

PIIBLITUND KÜLAASEME KÜLAS Kalju Õlleku talus iga kuu teisel reedel kell 13.00.

ÕPETAJA VASTUVÕTUAEG kiriku käärkambris kolmapäeval ja reedel kl 9.30–11.30.

TEATED

◆ Suur tänu kõigile, kes on 2007. aasta jooksul kogudust annetustega toetanud! Tänu teile oleme möödunud aastal kõige plaanituga kenasti hakkama saanud.

Siiski on 2008. aasta kogudusele majanduslikus mõttes veidi raskem, kuna kogudus ei saa alates 01. jaanuarist enam arvestada vaimuliku palgatoetusega, mis laekus kuni möödunud aasta lõpuni praostkonna kaudu meie kiriku saksa sõpradelt. Sestap palume kõigil koguduseliikmeil kindlasti teha kogudusele liikmeannetus. Kuna koguduse nõukogu liikmeannetuse määra kehtestanud pole, võib see olla vastavalt annetaja soovile.

Liikmeannetust 2008. aasta eest saab teha nii sularahas koguduse kantseleis kiriku käärkambris kui ka pangaüle-

kandega (a/a nr 101 520 060 910 03 SEB Eesti Ühispannas, selgitus: "(Nimi) liikmeannetus 2008. aasta eest"). Neil, kes soovivad oma liikmeannetuselt 2009. aastal tulumaksu tagasi saada, palume pangaülekande juurde märkida ka oma isikukood, mille teatame vajalikul ajal maksuametile. Kes ülekandega annetajaist soovib tavapärasest maksedokumenti, palun võtke kaasa oma pangaülekande väljavõte ja tulge koguduse kantseleisse.

◆ 24. mail 2008 kell 16.00 toimub Otepää kirikus EELK Valga praostkonna laulupäev, millest oodatakse osa võtma kõiki praostkonna muusikakollektiive ja koguduste liikmeid, samuti külalisi. Korraldajad on seekordse kontserdi kava kokku pannud põhimõttel, et selles oleks võimalikult palju Valga praostkonnaga seotud inimeste loomingut. Infot saab praostkonna muusikasekretär Miina-Liisa Kuusemaalt, tel 745 1561.

SÜNNIPÄEVAD

Palju õnne ja Jumala õnnistust teile kõigile!

MÄRTS

Vilma Luksep	Elva	01.03.	72
Tõnu Naudi	Nõo	03.03.	61
Tamara Anzel	Nõo	04.03.	81
Maie Soonberg	Luke	06.03.	73
Endla Kõll	Nõo	08.03.	82
Margus Värno	Nõo	08.03.	32
Laine Pöder	Elva	10.03.	74
Aime Mägi	Meeri	11.03.	73
Mare Kanarbik	Vissi	12.03.	46
Helju Mikkel	Luke	13.03.	83
Rein Prost	Käo	14.03.	62
Magnus Urb	Tallinn	15.03.	26
Eva Keernik	Nõo	16.03.	64
Aino Raud	Altmäe	20.03.	71
Anneli Sannamees	Tartu	20.03.	24
Heli Kruuse	Nõo	22.03.	47
Piret Prost	Käo	23.03.	31
Hilja Laius	Meeri	24.03.	74
Gunnar Sannamees	Nõo	24.03.	23
Raili Värno	Nõo	26.03.	30
Juhan Soonberg	Nõo	27.03.	75
Ants Zeigo	Sulu	28.03.	71

Mati Käärrik	Aimaa	29.03.	53
Ene Naudi	Nõo	30.03.	54
Merry Aart	Kolga	31.03.	55
Mart Jaanson	Märja	31.03.	42

APRILL

Peeter Zeiger	Meeri	03.04.	70
Jane Pedmannson	Tartu	04.04.	37
Maret Terav	Väike-Maarja	04.04.	78
Karl Toom	Elva	09.04.	75
Valentine Räisa	Luke	09.04.	89
Maret Kivari	Karijärve	10.04.	65
Marek Sugul	Elva	12.04.	31
Margus Lehesaar	Nõo	14.04.	31
Miralda Lind	Tartu	14.04.	71
Marta Ehrlich	Nõo	15.04.	77
Laine Henno	Tartu	15.04.	76
Helju Aav	Tartu	17.04.	74
Viive Terav	Luke	19.04.	67
Endla Tamm	Meeri	23.04.	76
Tiina Ööpik	Tartu	23.04.	46
Malle Kuiv	Nõo	24.04.	74

Marju Arras	Tallinn	25.04.	60
Ragne Metsamägi	Nõo	30.04.	22

MAI

Karl Kruuse	Nõo	02.05.	21
Adelheid Kappo	Elva	03.05.	95
Ruth Veidenbaum	Jõgeva	08.05.	33
Maimu Piir	Nõo	10.05.	94
Anne Joosepson	Nõo	12.05.	46
Juta Sannamees	Nõo	12.05.	45
Tõnis Otsa	Tartu	15.05.	76
Toivo Pöld	Peedu	15.05.	52
Lea Kuimets	Põlva	19.05.	77
Olev Sannamees	Nõo	19.05.	47
Maarja Oja	Tartu	20.05.	24
Viivi Soonvald	Meeri	22.05.	70
Ülo Tõnnis	Tartu	24.05.	77
Vilma Nigol	Meeri	25.05.	84
Kaido Kubri	Nõo	28.05.	28
Linda Trummal	Tartu	29.05.	35
Marianne Viljamaa	Nõo	29.05.	80
Linda Karu	Tartu	31.05.	79
Helga Puiestik	Tartu	31.05.	83

RISTITUD, LAULATATUD, MAETUD

RISTITUD

Martin Poobus 10.02.08 Nõo P. Laurentsiuse kirik

LEERITATUD

Martin Poobus 17.02.08 Nõo P. Laurentsiuse kirik

LAULATATUD

Martin Poobus ja Epp Laugaste-Poobus 23.02.08 Tartu Jaani kirik

EELK NÕO KOGUDUSSE ÜLE TULNUD

Perekond Leedjärv EELK Jõelähtme kogudusest

MAETUD

Rita Nuuter	02.02.08	Nõo kalmistu
Elmar Metsik	09.02.08	Elva kalmistu

PALUME VABANDUST!

Aastalõpu askeldustes on eelmisse RAHUTEGIJASSE (nr 5, jaanuar 2008) sattunud mitu viga.

Nimelt pole Evi Toomitsa sünnipäev mitte 21., vaid 02. veebruaril ja Elmar Metsa sünnipäev mitte 02., vaid 22. veebruaril. Ning kaks 1950. aastal sündinud koguduseliiget, Elle Mägi ja Ingmar Laasimer, ei saanud käesoleval aastal mitte 57, vaid 58 aastat vanaks.

Palume väga vabandust!

KONTAKT

EELK Nõo Püha Laurentsiuse kogudus

Reg nr 80210421

a/a nr 101 520 060 910 03 SEB Eesti Ühis pangas

Tartu mnt 2, 61601 Nõo, Tartumaa. Tel 745 5195.

Veebilehekülg <http://www.valgapraostkond.ee/>

JUHATUSE ESIMEES Madis Kanarbik, tel 504 6570

KOGUDUSE ÕPETAJA Mart Jaanson,

tel 749 3344 (kodus), 5661 1443;

e-post mart.jaanson@eelk.ee

KIRIKUVANEM Toivo Saal, tel 745 5120 (kodus)

ORGANISTID

Agnes Laasimer, tel 528 4166

Margit Keeman, tel 5615 3207